

Nader onderzoek jaarrond beschermde nesten

**Ecologisch onderzoek soortbescherming naar
vogels, ROCA Rotterdam**

projectnummer 0456717.100
definitief revisie 01
2 mei 2022

Nader onderzoek jaarrond beschermde nesten

Ecologisch onderzoek soortbescherming naar vogels, ROCA Rotterdam

projectnummer 0456717.100
documentnummer 456717-JRB-001
definitief revisie 01
2 mei 2022

Auteurs

J.M. Kooijman

Opdrachtgever

N.V. Nederlandse Gasunie
Concourslaan 17
9727 KC GRONINGEN

datum vrijgave
02-05-2022

beschrijving revisie 01
definitief

gecontroleerd
J.G. van Seters

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'J.G. van Seters'.

vrijgave
R.S. Raap

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'R.S. Raap'.

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	2
1.3	Leeswijzer	2
2	Wettelijk kader	3
2.1	Algemeen	3
2.2	Wnb - soortbescherming	3
2.3	Soorten van de Vogelrichtlijn	3
2.3.1	Soorten van de Habitatrichtlijn	3
2.3.2	Andere soorten	4
2.3.3	Ontheffingsplicht	5
2.3.4	Zorgplicht	5
3	Methode	6
4	Resultaten	7
4.1	Vogels	7
5	Effectbeoordeling	9
5.1	Vogels	9
6	Conclusie en advies	10
6.1	Tot slot	10
7	Bronnen	11

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

N.V. Nederlandse Gasunie is voornemens een leidingtracé voor hoogcalorisch gas aan te leggen. Het tracé is gelegen nabij Nieuwerkerk aan den IJssel. Hiervoor is een zoekgebied aangewezen waar wordt beoordeeld of beschermde natuurwaarden aanwezig zijn.

Bij ruimtelijke ingrepen moet rekening worden gehouden met beschermde planten- en diersoorten en met beschermde gebieden. Er dient onderzocht te worden of de geplande ingrepen effect hebben op beschermde soorten. Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties.

In dit kader is een quickscan natuurbescherming en natuurnetwerk Nederland tracé A20 Nieuwerkerk aan den IJssel (*kenmerk 1807850A00-R19-396, d.d. 5 april 2019 door RPS*) uitgevoerd voor de voorgenomen ontwikkelingen. Uit deze quickscan is naar voren gekomen dat in het plangebied mogelijk geschikt leefgebied aanwezig is dat geschikt kan zijn voor vogels met een jaarrond beschermd nest (JRBN) en vleermuizen. Deze soorten zijn beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) en staan vermeld in artikel 3.1 (Vogelrichtlijn) en 3.5 (Habitatrichtlijn). Wanneer vaste verblijfplaatsen en/of essentiële leefgebieden aangetast worden, is dit in overtreding met de Wnb. Om te bepalen of dit het geval is als gevolg van het voornemen is nader onderzoek uitgevoerd. In voorliggende rapportage zijn de resultaten van het nader onderzoek 2021 naar jaarrond beschermde nesten beschreven. In een separaat onderzoek in 2021 worden de vleermuizen onderzocht. In maart 2022 is het voornemen tevens getoetst aan een tracéwijziging. In voorliggend document zijn de kaarten en toetsing gebaseerd op het meest recente tracé.

In Figuur 1.1 is de globale ligging van het plangebied weergegeven met het voorgenomen werkgebied voor de aanleg van het leidingtracé.

Figuur 1.1. Onderzoeksgebied met in rood het tracé, werkgebied in blauw. Bron ondergrond: QGIS.

1.2 Doel

Het doel van voorliggende rapportage is het inzichtelijk maken van de resultaten van de nadere onderzoeken soorten, en of verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming overtreden worden, wat de consequenties hiervan zijn en of er een noodzaak is tot het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming – onderdeel soorten.

1.3 Leeswijzer

Het rapport is als volgt opgezet:

- In Hoofdstuk 2 wordt het wettelijk kader van de Wet natuurbescherming – soortbescherming beschreven. Hier wordt aan getoetst in voorliggend document.
- Hoofdstuk 3 beschrijft de methodiek van de soortspecifieke onderzoeken.
- In Hoofdstuk 4 zijn de resultaten van de onderzoeken gepresenteerd. De resultaten zijn weergegeven van het gehele plangebied.
- In Hoofdstuk 5 vindt de toetsing en beoordeling plaats van de in Hoofdstuk 4 gepresenteerde bevindingen.
- Hoofdstuk 6 geeft de conclusies.

2 Wettelijk kader

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden. In de voorliggende toetsing wordt ingegaan op de bescherming van soorten verankerd in de Wet natuurbescherming. Hier zal in Hoofdstuk 5 aan getoetst worden.

2.2 Wnb - soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief Bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

2.3 Soorten van de Vogelrichtlijn

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

2.3.1 Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. Dieren behorend bij artikel 3.5 mogen niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.

Artikel 3.5 Wet natuurbescherming Europees beschermde soorten

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, Bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

2.3.2 Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb. Voor soorten in bijlage A Wnb geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B Wnb geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en onwortelen van planten.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Artikel 3.10 Wet natuurbescherming Overig beschermde soorten

1. Onverminderd [artikel 3.5](#), eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, [onderdeel A](#), bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, [onderdeel B](#), bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

2.3.3 Ontheffingsplicht

Indien bij het voornemen gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, en deze niet volledig gemitigeerd kunnen worden of wanneer een toetsing gewenst is - dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie (1-3).

2.3.4 Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in [artikel 1.11](#) de zorgplicht opgenomen. De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

3 Methode

Voor het onderzoek naar jaarrond beschermde nesten is gebruik gemaakt van het Kennisdocument Buizerd (BIJ12, 2017). In dit document staat beschreven dat minimaal vier bezoeken dienen te worden uitgevoerd in de periode maart tot en met half mei. In februari 2021 is gezocht naar potentiële nesten in het plangebied. Op basis van dit bezoek is de omvang van het nader onderzoek bepaald en zijn vier terreinbezoeken uitgevoerd op de locaties uit Figuur 3.1.

Figuur 3.1. Aangetroffen mogelijke jaarrond beschermde nesten. Bron ondergrond: QGIS.

Tabel 3.1 toont de uitgevoerde terreinbezoeken gericht op het nader onderzoek naar jaarrond beschermde nesten.

Tabel 3.1. Overzicht terreinbezoeken 2021.

Datum bezoek	Activiteit	Weersomstandigheden
19-03-2021 7:45 – 11:30	Onderzoek naar jaarrond beschermde nesten	Zonnig ca, 4 °C
07-04-2021 7:00 – 11:00	Onderzoek naar jaarrond beschermde nesten	Bewolkt en regenachtig, ca 2 °C.
24-04-2021 6:30 – 11:00	Onderzoek naar jaarrond beschermde nesten	Half bewolkt / zonnig, ca 8 °C
12-05-2021 7:00 – 11:00	Onderzoek naar jaarrond beschermde nesten	Zonnig, ca 11 °C

Voor het onderzoek is een verrekijker gebruikt en zijn de nesten vanaf de grond bekeken. Bij elk nest is per bezoek minimaal een half uur geobserveerd. Indien in gebruik name door een vogel zonder een jaarrond beschermd nest werd vastgesteld, is minder lang geobserveerd.

4 Resultaten

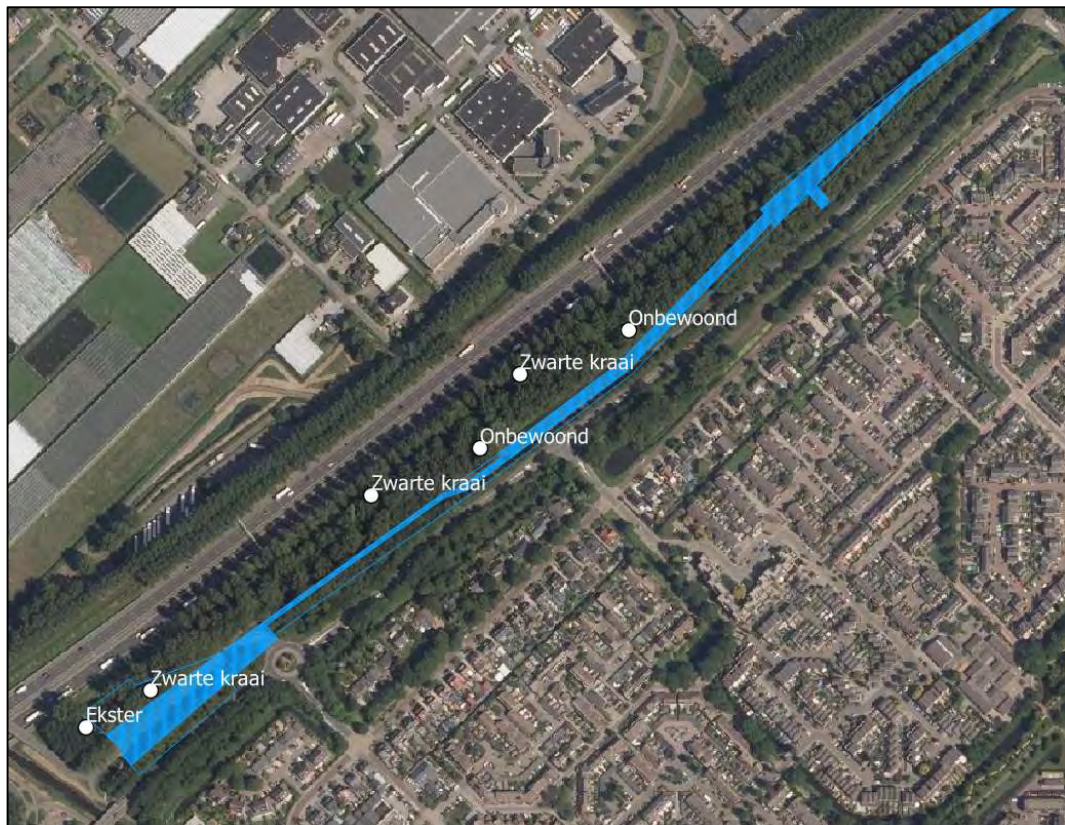
4.1 Vogels

Terreinbezoek 19-03-2021

In het plangebied is relatief weinig nest indicerend gedrag waargenomen. Enkel bij het meest westelijke nest werd het nest meerdere malen bezocht door eksters. Dit nest is in gebruik door eksters. Bij de overige nesten is vooralsnog geen activiteit waargenomen. Eenmaal is de sperwer overvliegend waargenomen en gevolgd, de sperwer vloog aan de westkant het gebied weer uit.

Terreinbezoek 07-04-2021

Dit bezoek vond plaats na het eerste warme weekend van het jaar. Er was om deze reden zeer veel activiteit bij de nesten, door voornamelijk zwarte kraaien. Tevens zijn twee nieuwe nestlocaties gevonden welke gebouwd zijn door zwarte kraaien. Meerdere nesten zijn in gebruik door zwarte kraaien, zie Figuur 4.1.

Figuur 4.1. Overzicht resultaten nesten na tweede veldbezoek.

Bij de nesten aan de oostzijde langs de Parallelweg van de A20 is tevens een zwarte kraai broedend waargenomen, zie Figuur 4.2.

Figuur 4.2. Overzicht resultaten nesten langs de parallelweg na het tweede veldbezoek.

Terreinbezoek 24-04-2021

In het gebied zijn geen wijzigingen waargenomen. De nesten zijn vooralsnog in gebruik door dezelfde soorten als bij het laatste terreinbezoek. De niet bezette nesten zijn nog altijd onbewoond.

Terreinbezoek 12-05-2021

In het gebied zijn geen wijzigingen waargenomen. De nesten zijn vooralsnog in gebruik door dezelfde soorten als bij het laatste terreinbezoek. De niet bezette nesten zijn nog altijd onbewoond.

5 Effectbeoordeling

In dit hoofdstuk worden de in hoofdstuk 4 uiteengezette bevindingen getoetst aan de Wet natuurbescherming en wordt aangegeven of er een noodzaak is om een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming aan te vragen.

5.1 Vogels

In het plangebied zijn geen beschermde nesten aangetroffen. Derhalve worden geen verbodsbepalingen overtreden en is geen noodzaak tot het aanvragen van een ontheffing. Voor wat betreft de zwarte kraai en de ekster (vogels van Categorie-5) blijven voldoende alternatieven over in de omgeving. In het plangebied worden slechts enkele bomen op de lijn van de werkzaamheden verwijderd, waardoor het park/bosgebied beschikbaar blijft. Er is om deze reden ook geen jaarronde bescherming op nesten van Categorie-5 vogels aan de orde.

In maart 2022 is een tracéwijziging getoetst aan de resultaten uit het nader onderzoek. De tracéwijziging betreft een kleine verschuiving en nesten zijn onderzocht binnen een straal van 100 meter om de werkstrook heen. Derhalve valt de tracéwijziging binnen het onderzochte gebied en treden geen aanvullende effecten op als gevolg van de tracéwijziging.

Negatieve effecten op jaarrond beschermde nesten zijn uitgesloten.

6 Conclusie en advies

N.V. Nederlandse Gasunie is voornemens een leidingtracé voor hoogcalorisch gas aan te leggen. Het tracé is gelegen nabij Nieuwerkerk aan den IJssel. Hiervoor is een zoekgebied aangewezen waar wordt beoordeeld of beschermde natuurwaarden aanwezig zijn.

In het plangebied is een nader onderzoek uitgevoerd naar jaarrond beschermde nesten (Figuur 3.1). Hieruit blijkt dat in het plangebied geen broedende vogels met een jaarrond beschermd nest zijn aangetroffen.

Tabel 6.1 geeft de onderzochte soorten en de daarbij horende conclusies weer.

Tabel 6.1. Overzicht conclusies per diersoort.

Vogels	Essentiële functies in het plangebied?	Ontheffing noodzakelijk?	Mitigatie/compensatie
Roofvogels en uilen Met JRBN	Nee, nestlocaties zijn in gebruik door andere soorten vogels of niet bezet.	Nee	N.V.T.

6.1 Tot slot

Een ecologische toetsing is een momentopname waarbij de resultaten in de regel drie jaar geldig zijn. Wel kan het voorkomen dat nieuwe soorten zich vestigen in het gebied of dat nestlocaties door andere vogels in gebruik worden genomen. Indien deze situatie zich voor doet dienen aanvullende maatregelen te worden genomen. Dergelijke ontwikkelingen zijn onvoorspelbaar, maar middels maatregelen (zoals ongeschikt maken buiten de broedtijd) kan het risico worden verkleind.

Capelle aan den IJssel, mei 2022
Antea Group

7 Bronnen

BIJ12, 2017. Kennisdocument buizerd.

Websites

SOVON

Vogelbescherming

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT

E. michel.braad@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2017

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar worden
gemaakt door middel van druk, fotokopie,
elektronisch of op welke wijze dan ook,
zonder schriftelijke toestemming van de
auteurs.